

Vem skall styra Bosnien?

— Valet måste bli av! Det finns inga alternativ, säger de på Carl Bildts kontor i Sarajevo.

— Det är en förutsättning för att det över huvud taget ska bli fred i Bosnien, säger Tomas Miglierina på OSSE:s kontor i Banja Luka, den största staden i det av bosnienserna kontrollerade territoriet. (OSSE, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, har tagit på sig att organisera valet i september.)

Ödesval

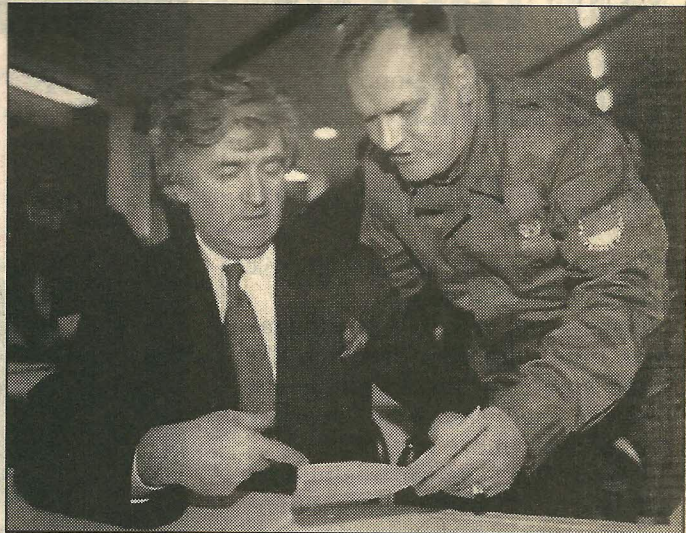
Valet är ett ödesval. Om det inte genomförs kommer hjälp från omvärlden att utebli och landet inte byggas upp.

Men hur kommer staten Bosnien-Herzegovina se ut när den fylls av demokratiskt valda politiker? I Sverige har vi stat, landsting och kommuner som inom sina områden har olika ansvar. Vilka principer är det som gäller i Bosnien?

Jugoslaviens sista större konstitutionella förändring genomfördes 1974. Makten decentraliserades och republikerna fogades samman i en relativt lös federation. Det mesta som berörde medborgarna bestämdes i republikerna och inte i Belgrad. Det nya Bosniens konstitution är inte helt olik den för det gamla Jugoslavien. Nationalistiska krav ledde då som nu till konstitutionella förändringar.

Daytonavtalet

När kriget nu är över och fredsfördraget som formades i Dayton är underskrivet, ser Bosnien helt annorlunda ut. Inte ett spår av det gamla finns kvar. Tidigare fanns ingen geografisk uppdelning av de olika nationaliteterna. Nu har större delen av befolkningen flytt till de områden där den egna nationaliteten



Krigsförbrytare. Bosniensernas ledare Radovan Karadzic och generalen Ratko Mladic är misstänka för krigsförbrytelser. De får därför inte, enligt Daytonavtalet, inneha officiella ämbeten eller kandidera i valet i höst. I går skärpte Carl Bildt tonen mot Karadzic. Senast på måndag måste han ha lämnat sitt ämbete.

bra gärna skulle vara multinationellt. Men i Banja Luka finns det i princip inga muslimer kvar, och väldigt få kroater.)

Razim Kadic är ordförande i det liberala partiet i federationen och var den förste som 1990 krävde att det kommunistiska enpartisystemet i Bosnien skulle avvecklas.

Valen i Jugoslavien 1990 var en uppvisning i nationalism. I Bosnien där ingen nationalitet dominerade skapades flera "mononationella partier", som Kadic kallar dem.

— De hotade med att de

— Om väljarna i stället fått rösta på var sin kandidat från de tre nationaliteterna skulle tre presidenter med acceptans hos alla utses.

Vem styr ?

De enda som säger sig tro att rättvisa val kan genomföras i Bosnien är de som hoppas kunna manipulera valet till egen fördel. Det är inte så konstigt att den vanligaste attityden i oppositionen är att man vill rösta för att sedan få demokrati, inte tvärtom. För vem kan ställas till svars om valet inte genomförs korrekt?

Gästskribent

Erik Jennische är studerande. Han har nyligen besökt Bosnien och Kroatien.

NERIKES ALLEHANDA
960629



